

RAMME FOR ARBEJDET MED
PÆDAGOGISKE LÆREPLANER I DAGTILBUD
I KOLDING KOMMUNE

FORORD

Kolding Kommunes ramme for pædagogiske læreplaner blev sidst revideret i 2011.

Siden 2011 er der imidlertid sket en række ændringer, såvel på det lovgivningsmæssige som på det kommunale niveau. Disse forandringer er grundlaget for denne pjece, som beskriver en opdateret ramme for det pædagogiske arbejde med læreplaner i dagtilbud i Kolding Kommune.

Hensigten med pjecen er at skabe overblik og klarhed i forhold til rammen for videreførelse og udvikling af det gode pædagogiske arbejde med de pædagogiske læreplaner.

Grundlaget for udarbejdelsen af den kommunale ramme for pædagogiske læreplaner er dagtilbudslovens bestemmelser. Derfor beskrives disse indledningsvis. Herefter beskrives den kommunale ramme, der på et overordnet niveau skal kendetegne det professionelle arbejde med børns trivsel, læring og udvikling i dagtilbud i Kolding Kommune.

Rammen består af:

- 10 værdier, der omkranser det pædagogiske arbejde med børns trivsel og udvikling.
- En overordnet forståelse af læring
- Overordnede læringsmål i forhold til de seks læreplanstemaer.
 - Overordnede retningslinjer i forhold til:
 - Børn i udsatte positioner
 - Læringsmiljøet
 - Dokumentation og evaluering

Revideret ultimo 2014

INDHOLDSFORTEGNELSE

HVAD SIGER LOVEN.....	3
VÆRDIER.....	5
LÆRINGSFORSTÅELSE.....	8
OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL.....	9
BØRN MED SÆRLIGE LÆRINGSBEHOV.....	13
BØRNEMILJØET OG DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN.....	15
DOKUMENTATION OG EVALUERING.....	17
METODEAFSNIT.....	19
LITTERATURLISTE.....	22

HVAD SIGER LOVEN

De lovgivningsmæssige rammer

I dagtilbudsloven stilles krav om, at alle dagtilbud, offentlige såvel som private, skal udarbejde en skriftlig pædagogisk læreplan for børn i aldersgruppen 0-2 år og aldersgruppen fra 3 år til barnets skolestart, der giver rum for leg, læring og udvikling og som tager højde for børnegruppens sammensætning.

For dagplejen udarbejdes en pædagogisk læreplan, der gælder for alle dagplejehjem.

Seks læreplanstemaer

Den skriftlige læreplan skal beskrive dagtilbuddets mål for børns læring inden for følgende seks temaer:

- Alsidig personlig udvikling
- Sociale kompetencer
- Sproglig udvikling
- Krop og bevægelse
- Naturen og naturfænomener
- Kulturelle udtryksformer og værdier

Den pædagogiske læreplan skal også.....

Udover at beskrive målene for børns læring i forhold til de seks temaer skal den pædagogiske læreplan også beskrive:

- Relevante pædagogiske metoder og aktiviteter, der iværksættes for at nå målene i det daglige pædagogiske arbejde.
- Relevante pædagogiske metoder, aktiviteter og eventuelle mål, der opstilles og iværksættes i forhold til børn med særlige behov.
- Hvordan der i arbejdet med læringsmålene tages højde for børnegruppens forskellighed og børnenes forskellige forudsætninger.

Den pædagogiske læreplan og børnemiljøet

Det er et krav i dagtilbudsloven, at børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, der fremmer deres trivsel, sundhed, læring og udvikling. Det er et krav i dagtilbudsloven, at det pædagogiske arbejde med børnemiljøet skal:

- Ses som en del af og integreres i det pædagogiske arbejde, hvor det er relevant.
- Vurderes i et børneperspektiv med hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Krav om dokumentation og evaluering

Af loven fremgår det, at lederen er ansvarlig for at:

- Udarbejde og offentliggøre den pædagogiske læreplan.
- Den pædagogiske læreplan evalueres minimum hvert andet år. I Kolding Kommune udarbejder alle dagtilbud hvert år en kvalitetsrapport. Evalueringen af de pædagogiske læreplaner indgår som en del af kvalitetsrapporten.
- I forbindelse med evalueringen at dokumentere, hvorvidt og hvordan de valgte metoder og aktiviteter samt børnemiljøet bidrager til opfyldelse af de opstillede mål inden for de seks læreplanstemaer.
- Angive, hvordan dagtilbuddet følger op på resultater fra evalueringen.

Fra lovgivning til kommunalt niveau

Ovenstående juridiske ramme har været grundlaget for udarbejdelsen af den kommunale ramme for arbejdet med pædagogiske læreplaner i Kolding Kommune. Den kommunale ramme, der beskrives i resten af denne pjece, sætter således en kommunal minimumsramme for det enkelte dagtilbuds arbejde med pædagogiske læreplaner og skaber samtidig rum for at det enkelte dagtilbuds særlige kendetegn, profil etc. kan få gennemslag på det pædagogiske arbejde

10 VÆRDIER

En anerkendende og omsorgsfuld tilgang

Fra moderne udviklingspsykologi ved vi, at det er grundlæggende for børns udvikling af en positiv identitet med selvværd og selvtillid samt udviklingen af empati og forståelse for andre, at de mødes med en anerkendende tilgang. Derfor er det en bærende værdi, at de professionelle voksne, der er omkring børnene, arbejder bevidst på at møde børnene sådan, at det enkelte barn oplever sig anerkendt. Det betyder ikke, at de professionelle voksne godskrives alle børns handlinger eller opfylder alle børns ønsker og behov, men det betyder, at børnene i Kolding Kommunes dagtilbud vil blive mødt af voksne, der tilskriver det værdi og betydning at forsøge at se, høre og forstå børns handlinger, ønsker og behov.

Fokus på børns relationer og venskaber

Fra bl.a. Pernille Hviids undersøgelser af børns perspektiv på livet i danske dagtilbud ved vi, at det vigtigste set fra et børneperspektiv handler om at opleve sig anerkendt i relationerne med de andre børn. Derfor tilskriver vi det stor betydning, at den pædagogiske praksis og børnemiljøet understøtter og kvalificerer børnenes sociale relationer.

En inkluderende tilgang

Det er en central pointe fra moderne læringsteori, at deltagelse i leg, samvær og aktiviteter er en præmis for betydningsfuld læring og kompetenceudvikling. Derfor er det en værdi for os at forholde os undersøgende til børns deltagelse og arbejde bevidst med at arrangere den pædagogiske praksis og børnemiljøet således, at alle børn, uanset deres særlige behov eller forudsætninger får mulighed for at deltage i børnefællesskaber.

Kompetencer og ressourcer

Fra den moderne dagtilbudsforskning er et gennemgående resultat, at det har stor betydning for det enkelte barns lærings- og udviklingsmuligheder, at det pædagogiske personale har fokus på alle barnets potentialer og kompetencer. Derfor er det en vigtig værdi for os, at det pædagogiske personale i dagtilbud arbejder målrettet for at sikre, at der bliver sat fokus på alle barnets potentialer og kompetencer.

Særligt i forhold til børn i udsatte positioner ved vi fra Bente Jensens forskning, at en pædagogisk praksis med fokus på barnets ressourcer og potentialer er det, der skal til for at gøre en forskel.

For at understøtte et fokus på barnets ressourcer og potentialer tager det pædagogiske arbejde i forhold til børn med særlige behov afsæt i Kompetencehjulet.

(Se side 14).

Legen er barnets dominerende virksomhed

Indenfor børneområdet har vi stor respekt for, at legen er barnets dominerende virksomhed. Den pædagogiske opgave i forhold til børns leg handler især om at værne om børns muligheder og betingelser for at lege, tilbyde inspiration og støtte, når der er brug for det og være 'garanter' for et inspirerende og udfordrende fysisk, psykisk og æstetisk legemiljø.

Et børnemiljø, der fremmer læring og trivsel

Det fysiske, psykiske og æstetiske miljø vi tilbyder børnene i vores dagtilbud har stor betydning for deres trivsel, læring og udviklingsmuligheder. Indenfor børneområdet vægtes det derfor at arbejde målrettet med at skabe et inspirerende, udfordrende fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, der fremmer børns trivsel og støtter deres læring og udvikling.

Design

Kolding Kommune satser på at markere sig som et centrum for design i Danmark. Design er derfor en overordnet værdi og vision for hele kommunen. Indenfor dagtilbudsområdet betyder værdien, at det vægtes, at den pædagogiske praksis og børnemiljøet skaber mulighed for, at børn:

- Tilbydes æstetiske læringsprocesser, der understøtter de pædagogiske læreplaner.
- Bruger og udvikler deres fantasi og kreativitet.
- Det pædagogiske personale udvikler løbende den pædagogiske praksis gennem designprocesser.

Reflekterende og undersøgende professionelle

Indenfor børneområdet tilskriver vi det betydning og værdi at forholde os reflekteret til vores egen, hinandens og børnenes praksis. Derfor bliver der stillet mange spørgsmål i dagtilbud i Kolding Kommune. "Hvorfor gør vi som vi gør?" "Hvad sker der i børnegruppen pt?" "Hvordan kan vi skabe bedre muligheder for, at Julie anerkendes i børnefællesskabet?" etc. Spørgsmålene holder pædagogikken i bevægelse og sætter faglige begreber og ord på tavs viden.

Engagerede voksne, der kan, vil og tør

De professionelle voksne i dagtilbuddene er rollemodeller for børnene. Børnene ser på de voksne, og det de får øje på er engagerede og entusiastiske voksne, der er optaget af at være i børnenes nærmeste udviklingszone, 'vise dem verden' og dele ud af deres kompetencer.

Forældre som aktive samarbejdspartnere

I det pædagogiske arbejde med børns trivsel og læring vægter vi at se og inddrage forældrene som aktive samarbejdspartnere.

LÆRINGSFORSTÅELSE

En bred læringsforståelse

Indenfor børneområdet har vi en bred forståelse af læring. Læringsprocesser finder sted hele tiden i myriader af samspil mellem barnet og omgivelserne. Læringsprocesserne i dagtilbud bidrager til, at børn lærer nye kompetencer, tilegner sig ny viden og udvikler deres personlighed. I dagtilbud lærer børn gennem deltagelse i:

Pædagogiske planlagte tiltag og aktiviteter, hvor de voksne arbejder bevidst med at sætte læringsprocesser i gang. De voksne går så at sige forrest.

Spontane pædagogiske tiltag og aktiviteter, hvor læringsprocesserne inspireres af det, der er meningsfuldt lige nu. I disse typer læringsprocesser går børn og voksne billedligt talt ved siden af hinanden.

Leg og samvær med børn og voksne, hvor læringsprocesserne hovedsagelig inspireres af børnemiljøet, børnene og det de er optaget af med hinanden. Her går børnene forrest og sætter dagsordenen for deres læring. De voksne har her en mere iagttagende rolle og træder til, hvis der er brug for støtte eller inspiration til børnenes leg.

Alle børn lærer forskelligt

Alle børn er forskellige og lærer forskelligt. Børn har forskellige interesser, erfaringer og forudsætninger, der har betydning for såvel deres læringstilgang som deres læringsbehov. Børn har en aktiv rolle i deres egen læring og udvikling og tilegner sig de læringsmuligheder, de møder i dagtilbud på deres egen måde. Ved at iagttage børnene kan vi lære om og lade os inspirere af deres forskellige læringsstile, interesser og erfaringer, når vi planlægger læringsprocesser og arrangerer læringsmiljøer.

OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Alsidig personlig udvikling

De overordnede mål er, at den pædagogiske praksis og børnemiljøet giver mulighed for, at børnene udvikler:

- En positiv selvforståelse med selvværd og selvtillid.
- Fantasi og kreativitet.
- Kompetence til at forstå og håndtere følelser.

Sociale kompetencer

De overordnede mål er, at den pædagogiske praksis og børnemiljøet giver mulighed for, at børnene:

- Lærer at møde andre anerkendende og respektfuldt.
- Udvikler kompetencer til at indgå i forpligtende fællesskaber.
- Udvikler kompetencer til at etablere og vedligeholde venskaber.

Sproglig udvikling

De overordnede mål er, at den pædagogiske praksis og børnemiljøet giver mulighed for, at:

- Børnene udvikler deres sprog og glæde ved at udtrykke sig gennem dagligdags aktiviteter.
- Børnene udfordres til sproglig kreativitet ved at udtrykke sig på mange forskellige måder og ved hjælp af forskellige kommunikationsmidler.
- Støtte og udvikle børns interesse for og nysgerrighed i forhold til tegn, symboler, bogstaver og tal.

Hvis der på en faglig baggrund formodes at være sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver formodning om, at barnet kan have brug for sprogstimulering, skal der foretages en sprogvurdering uanset barnets alder. Forældre til børn i dagtilbud har pligt til at lade deres børn deltage i en sprogvurdering, hvis det skønnes, at barnet har behov herfor. Forældrene skal naturligvis informeres om sprogvurderingen. Hvis sprogvurderingen viser, at der er behov for en opfølgende indsats, aftales det med forældrene, hvilke sprogstimulerende indsatser der iværksættes i dagtilbuddet og hvilke tiltag forældrene med fordel kan sætte i gang i hjemmet

Hvis sprogvurderingen viser, at barnet har behov for sprogstimulering har dagtilbuddet pligt til at iværksætte sprogstimulerende indsatser, der er tilpasset det enkelte barns behov.

I vurderingen af børns sproglige kompetencer og i iværksættelse af eventuelle indsatser tages udgangspunkt i Kompetencehjulet. (Se side 14).

Alle dagtilbud i Kolding Kommune har en særlig uddannet kompetencepædagog.

Krop og bevægelse

De overordnede mål er, at den pædagogiske praksis og børnemiljøet giver mulighed for, at børnene:

- Udvikler glæde ved at bruge kroppen.
- Støttes i at videreudvikle motoriske færdigheder i leg og tilrettelagte aktiviteter.
- Støttes i deres fysiske sundhed blandt andet med fokus på ernæring, hygiejne og bevægelse.

Natur og naturfænomener

De overordnede mål er, at den pædagogiske praksis og børnemiljøet giver mulighed for, at børnene:

- Udvikler glæde ved at færdes i, udforske, sanse og lege i naturen.
- Udvikler respekt for naturen.
- Får kendskab til naturen og naturfænomener.

Kulturelle udtryksformer og værdier

De overordnede mål er, at den pædagogiske praksis og børnemiljøet giver mulighed for, at børnene:

- Udvikler forståelse for forskellige kulturelle værdier og praksisser.
- Får erfaringer med og udvikler lyst til at eksperimentere med forskellige-arterede kulturelle udtryk og udtryksformer.
- Får mangeartede erfaringer med æstetiske læringsprocesser og dermed lærer at omsætte deres indtryk af verden til forskellige former for æstetiske formudtryk.

BØRN I UDSATTE POSITIONER

Hvad siger loven?

En central intention med de pædagogiske læreplaner er at styrke den pædagogiske indsats over for børn i udsatte positioner. Konkret stiller loven krav om, at den pædagogiske læreplan skal indeholde overvejelser over hvilke metoder, indsatser, aktiviteter og eventuelle særlige læringsmål, der sættes i værk for at støtte børn i udsatte positioner i deres tilegnelse af viden, kompetencer og personlig dannelse i forhold til de 6 læreplanstemaer.

Hvem er børnene i udsatte positioner?

Børn i udsatte positioner er de børn, der af mange forskellige årsager, på mange forskellige områder, i forskellig grad og i kortere eller længere perioder, oplever barrierer i forhold til deres deltagelse i leg, samvær og planlagte aktiviteter i dagtilbuddet. Disse børn har behov for og skal tilbydes en særlig tilrettelagt pædagogisk indsats for at få mulighed for at deltage i leg, samvær og planlagte aktiviteter i dagtilbuddet og dermed udvikle deres kompetencer og muligheder for at indgå i de sociale fællesskaber.

Tilgang, metoder og tiltag

Den kommunale ramme for det pædagogiske arbejde med børn i udsatte positioner består af:

- En inkluderende tilgang
- Børnelinealen
- Kompetencehjulet
- Handleplaner

Det enkelte dagtilbud skal med afsæt i denne ramme beskrive, hvordan de arbejder med at støtte børn i udsatte positioner i forhold til de læringsmål, der i øvrigt opstilles i den pædagogiske læreplan for børnegruppen. Rammen introduceres kort på næste side og Kompetencehjulet og Børnelinealen beskrives yderligere i metodeafsnittet.

En inkluderende tilgang

Med en inkluderende tilgang som kommunal værdi vil en særlig tilrettelagt pædagogisk indsats i forhold til et barn i udsatte positioner altid have som omdrejningspunkt at skabe muligheder for, at barnet kan deltage i leg, aktiviteter og samvær indenfor dagtilbuddets normalpædagogiske rammer.

Børnelinealen

Børnelinealen er et værktøj, som de professionelle voksne anvender som ressource til at få øje på børn i udsatte positioner. (Se metodeafsnit side 14).

Kompetencehjulet

For at sikre at de særlige tilrettelagte indsatser tager udgangspunkt dels i en anerkendende tilgang og dels i bred vurdering af alle barnets kompetencer, har vi indenfor børneområdet valgt, at "Kompetencehjulet" udgør den fælles kommunale ramme for det pædagogiske arbejde med at støtte børn i udsatte positioner i deres trivsel, læring og udvikling.

Kompetencehjulet anvendes til at udarbejde:

- Kompetenceprofiler af børn i udsatte positioner
- Handleplaner for det enkelte barn i udsatte positioner

Udover at danne grundlag for det pædagogiske arbejde med børn med særlige behov er Kompetencehjulet også tænkt som en pædagogisk ressource, der bredt og på mange forskellige måder kan inspirere, kvalificere og udvikle arbejdet med den pædagogiske læreplan. (Se metodeafsnit side 14).

BØRNEMILJØET OG DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Børn skal have et godt børnemiljø

I dagtilbudsloven står der, at børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv

I dagtilbudsloven er det et krav, at en vurdering af børnemiljøet skal inkludere et børneperspektiv. Det vi sige, at børns synspunkter (under hensyntagen til børns alder og modenhed) skal medregnes, når børnemiljøet vurderes.

Sammenhæng med den pædagogiske læreplan

Det er et krav i dagtilbudsloven at det pædagogiske arbejde med at skabe et børnemiljø, der fremmer børns trivsel, sundhed og læring skal tænkes sammen med og integreres i den pædagogiske læreplan.

Den kommunale ramme

Hvordan det enkelte dagtilbud vælger at forvalte lovens bestemmelser er op til det enkelte dagtilbud at afgøre, men det er et krav, at det enkelte dagtilbud som en del af den pædagogiske læreplan beskriver:

- Hvordan de arbejder med at vurdere børnemiljøet og inddrage et børneperspektiv i vurderingen.
- Hvordan de arbejder med at inkludere børnemiljøet som en aktiv ressource i arbejdet med den pædagogiske læreplan.
- Deres forståelse af et godt fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø.

Det fysiske børnemiljø

Det fysiske børnemiljø drejer sig om, hvorvidt de fysiske rammer inde og ude er udfordrende og giver rum til udvikling, læring og inspiration til aktivitet samt er sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlige. Det handler blandt andet om ergonomi, pladsforhold, mulighed for bevægelse, hygiejne, rengøringsstandard, støj, lys, etc.

Det psykiske børnemiljø

Det psykiske børnemiljø handler om, hvordan børnene har det med hinanden og med de voksne. Det handler blandt andet om konstruktiv gruppedynamik uden eksklusion fra fællesskabet. I et godt psykisk børnemiljø bidrager fællesskaber, venskaber, nærvær, anerkendelse, rummelighed, omsorg, tryghed, og medbestemmelse til trivsel og en positiv hverdag.

Det æstetiske børnemiljø

Det æstetiske børnemiljø handler om, hvordan omgivelserne påvirker børnenes sanser. Det æstetiske miljø har betydning for, om børnene oplever dagtilbuddet som et rart sted, og om de oplever stedet som inspirerende, motiverende, udfordrende og behageligt. Konkret handler det blandt andet om, hvordan omgivelser, indretning, atmosfære og udsmykning af bygninger, rum og legesteder kan indvirke på børns fantasi, kreativitet, udvikling, oplevelser, handlinger og lyst til at udfolde sig.

Inspiration

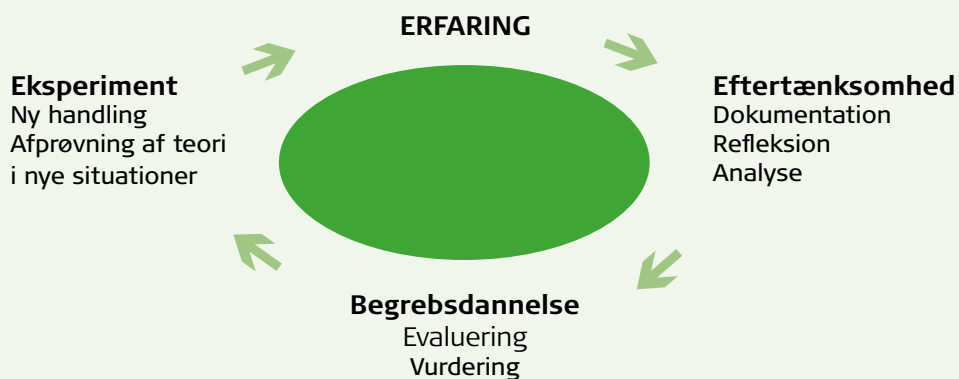
På dansk center for undervisningsmiljøers hjemmeside: www.dcum.dk kan der hentes inspiration og materialer til de forskellige aspekter af det pædagogiske arbejde med børnemiljøet.

DOKUMENTATION OG EVALUERING

Hvad siger loven?

Hvert andet år er lederen ansvarlig for at dokumentere, hvordan og hvorvidt de metoder og aktiviteter, der har været anvendt i arbejdet med at opfylde de opstillede mål samt børnemiljøet bidrager til, at målene indfries. På baggrund af dokumentationen evalueres de pædagogiske tiltag, der har været taget i forhold til børnemiljøet og i forhold til metoder og aktiviteter med henblik på at indfri de opstillede læringsmål. I Kolding Kommune udarbejder alle dagtilbud hvert år en kvalitetsrapport. Den overordnede evaluering af de pædagogiske læreplaner indgår som en del af kvalitetsrapporten.

Dokumentationen skal derfor på den ene side vise, hvordan der er blevet arbejdet med læringsmålene og på den anden side skal dokumentationen også være afsæt for evaluerende refleksion og analyse over de erfaringer man har gjort sig. Når dokumentation anvendes som afsæt for kritisk refleksion og evaluering af de pædagogiske læringsprocesser så bliver gevinsten, at der skabes ny viden om praksis og ny praksis. Dokumentationen får på denne måde et udviklingsperspektiv, fordi den bidrager til at understøtte udviklingen af den pædagogiske praksis og de pædagogiske læringsprocesser. Læringsteoretikeren David A. Kolb kalder sådanne cirkler for erfaringsbaserede læringscirkler. (se fig.)

Den kommunale ramme

Der findes mange forskellige dokumentationsmetoder. De forskellige metoder kan bidrage med forskellig viden om den læringsproces, der ønskes dokumenteret. Som udgangspunkt kan dokumentationsmetoder opdeles i to hovedgrupper: Kvalitative og kvantitative dokumentationsmetoder. Børneområdet stiller ingen krav om bestemte metoder i dokumentationsarbejdet, men opfordrer til at anvende forskellige typer af dokumentationsmetoder.

Kvalitative dokumentationsmetoder

Nogle dokumentationsmetoder er kvalitative som f.eks. praksisfortællinger, observationer, billeder, film, interview. Kvalitative metoder kan give nuanceret og dybdegående viden om og indsigt i en læringsproces. Resultater udledes via analyse og fortolkning.

Kvantitative dokumentationsmetoder

Andre dokumentationsmetoder er kvantitative som f.eks. test, smileyundersøgelser, etc. Kvantitativ dokumentation kan skabe viden om f.eks.: Hvor meget? Hvor tilfredse? Sjovt/ikke sjovt? Resultaterne er præcise og findes via sammentællinger.

Systematisk dokumentation og evaluering

Det er dog et krav fra kommunes side, at dokumentations- og evalueringsarbejdet foregår systematisk, og at dokumentationsmateriale anvendes som afsæt for refleksion, evaluering og udvikling af arbejdet med de pædagogiske læreplaner. På baggrund af resultaterne i kvalitetsrapporten kan man med fordel udpege særlige fokusområder for det kommende år, som man vil dokumentere og evaluere. For at støtte dette arbejde har vi med inspiration fra den norske praksisforsker Tom Tiller udviklet en overordnet model, der kan hentes i værktøjskassen på NemIntra.

METODEAFSNIT

I forhold til børn i udsatte positioner

I forhold til det pædagogiske arbejde med børn i udsatte positioner er der som beskrevet på side 13 krav om, at dagtilbud anvender bestemte metoder: Børnelineal og Kompetencehjulet. Disse metoder beskrives i dette afsnit.

I forhold til det almene pædagogiske arbejde

Børneområdet stiller ikke krav om, at dagtilbud skal anvende bestemte metoder, teorier eller iværksætte bestemte aktiviteter i arbejdet med de pædagogiske læringsmål. Dog stilles der krav om brug af Børnelineal og kompetencehjul til sprogvurdering og kvalitetsrapport. I dette afsnit gives eksempler på, hvor og hvordan kompetencehjulet i et bredere perspektiv kan anvendes som ressource til at kvalificere og udvikle arbejdet med den pædagogiske læreplan. Uanset hvilke metoder, teorier etc. der anvendes er det enkelte dagtilbud forpligtet til i deres pædagogiske læreplan at beskrive:

- Hvilke metoder og aktiviteter der anvendes i det pædagogiske arbejde.
- Hvordan der i arbejdet med læringsmålene tages hensyn til børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

I forhold til dokumentation og evaluering

Der er på samme måde metodefrihed i forhold til valg af dokumentations- og evalueringsmetoder. Det kommunale krav er, som beskrevet i foregående afsnit, at dokumentationen og evalueringen af det pædagogiske arbejde med den pædagogiske læreplan og de læringsmål den beskriver, foregår systematisk og udviklingsrettet. I denne proces vil vi anbefale G-L-K modellen, og eller Smtte-modellen, der kan hentes i NemIntra.

Kompetencehjulet

På baggrund af moderne forskning om børns udvikling indenfor de seks læreplanstemaer beskriver Kompetencehjulet barnets kompetenceudvikling fra 0–6 år. Kompetencehjulet er et interaktivt værktøj, der kan anvendes til at kvalificere og udvikle arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Som beskrevet på side 14 udgør Kompetencehjulet den kommunale ramme for det pædagogiske arbejde med børn i udsatte positioner og det er som beskrevet et kommunalt krav, at Kompetencehjulet anvendes til at udarbejde kompetenceprofiler og handleplaner for børn i udsatte positioner.

I forbindelse med udarbejdelse af kvalitetsrapporten skal der laves kompetenceprofiler på alle kommende børnehavebørn og skolebørn. Kompetenceprofilerne udarbejdes i august/september året inden børnene skal starte i henholdsvis børnehave og skole.

Kompetenceprofilerne giver mulighed for at man med udgangspunkt i det enkelte barns ressourcer kan støtte og udvikle barnet hvor der måtte være behov for det.

Børnegruppens samlede kompetenceprofil giver mulighed for at arbejde målrettet med børnegruppen frem til børnehave/skolestart.

Udover at danne ramme for det pædagogiske arbejde med børn i udsatte positioner kan Kompetencehjulet bruges til at inspirere, kvalificere og udvikle det daglige professionelle arbejde med den pædagogiske læreplan.

Kompetencehjulet anvendes:

- Til at vurdere børns læring i forhold til de seks læreplanstemaer.
- Som sprogvurderingsmateriale.
- Som en faglig vidensressource i forhold til børns udvikling de første seks år.
- Som inspiration til arbejdet med det pædagogiske arbejde med læreplanstemaerne.
- Som inspiration til at udforme læringsmål og tilrettelægge læring for f.eks. førskolegrupper.
- Som inspiration til aktiviteter og tiltag i forhold til de læringsmål, som det enkelte dagtilbud formulerer i sin pædagogiske læreplan.

Børnelinealen

Ved bekymring for et barn anvendes Børnelinealen til at undersøge børns trivsel og udvikling i samspil med familie og netværk. Undersøgelsen giver et vejledende skøn over barnets situation.

Børnelinealen kan således betragtes som en symbolsk målestok. Børnelinealen søger via en række indikatorer at indkredse barnets forudsætninger og vilkår, forældrenes formåen som omsorgspersoner og endelig det omgivende netværks kapacitet (privat som offentlig) til at gå støttende ind.

Resultatet af en undersøgelse på basis af børnelinealen kan anvendes som en faglig ressource i vurderingen af, om barnets vanskeligheder kan klares i det daglige rum, eller om de kræver en særlig indsats.

Børnelinealen er udviklet af familierapeut Lis Hillgaard. Den udgave af børnelinealen der bruges i Kolding Kommune er udviklet i samarbejde mellem Senior- og Socialforvaltningen og Børne- og Uddannelsesforvaltningen.

Værktøjskassen på Nemintra

Dagtilbud i Kolding har gode erfaringer med at anvende et bredt repertoire af metoder i arbejdet med at planlægge, støtte og dokumentere børns læring i forhold til de seks læreplanstemaer: Matrixmodellen, Smtte-modellen.

Herudover har børneområdet med inspiration fra den norske praksisforsker Tom Tiller udviklet en model til systematisk erfaringsopsamling. Disse modeller og metoder er samlet på Nemintra.

LITTERATURLISTE

Bae, Berit (2003): "På vej i en anerkendende retning". Social kritik nr. 88

Hviid, Pernille (2009): "Relationer blandt børn og børnefællesskaber i dagtilbud". DCUM

Illeris, Knud (2001): "Læring". Roskilde universitetsforlag.

Jensen, Bente (2007): "Social arv, pædagogik og læring i daginstitutioner." Hans Reitzel".

Kolb, David (1984): "Experimental learning: Experience as the source of learning and development". Englewood Cliffs:Prentice

Tiller, Tom (2000): "Forskende partnerskab. Aktionsforskning og aktionslæring i skolen." Krogh's forlag.

Stern, Daniel (2000): "Spædbarnets interpersonelle verden". Hans Reitzels Forlag

Schibbye, Anne Lise (2002): "Fra begrænsning til afgrænsning" i Ritchie, Tom (red): Relationer i teori og praksis. Billesø og Baltzer

Lotte Darsøe (2012): Innovationspædagogik—kunsten at fremelske innovationskompetence (2012)

Internetsider:

www.legetek.dk (kompetencehjulet)

www.dcum.dk (dansk center for børnemiljøvurdering)

www.retsinfo.dk (danske love)

www.kum.dk søg Børne- og unge strategi

